

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS-KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kiegészítők és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:

Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-
választmánya Kolozsvárt, 1923. évi febr.
hó 21 napján, d. u. 4 órakor az egye-
sület Attila-utca 10. sz. alatti székházában
rendes ülést tart, melyre a választmány
tiszteelt tagjait meghívja

Kolozsvárt, 1923. február hó 8-án.

Az elnökség.

Ujabb széljegyzetek

az agrárreform végrehajtásához.

A törvény 21. §-a a mezőgazdasági tanul-
mányokat 1918. XII/1-e előtt megkezdett sza-
bályszerűen befejezett és magukat a gazdálko-
dásnak szentelő ifjaknak — apjuk birtokából
fél minimum mentességet biztosít.

A végrehajtási utasítás erről így rendel-
kezik: *okleveles, gazdász, ha belföldön lakik*
és földműveléssel foglalkozik ezen félkiszajátítás
mentes minimumra jogosítva van.

Egyik járási bizottság — lehet több is —
ezen jogot megtagadta azon indoklással, hogy
az okmányt *idegen hatóság* (autoritate straina)
állította ki. (A debreceni gazdasági akadémia.)

Meg kell állapítanunk, hogy sem a törvény,
sem a végr. utasítás bel- és külföldi oklevél
közt *külömbiséget nem tesz* — és ész-szerűen
nem is tehet, lévén a lényeg a *szaktudás*, mely
nincs politikai határokhoz kötve!

De kérdezhetjük azt, hogy a kolozsvári
akadémia oklevelei, amennyiben 1919. előtiek
nem-e szintén „idegen hatósági” okmányok;
hiszen talán „magyar királyi” volt — és hol
vannak akkor a „hazai” hatósági gazdasági ok-
levelek, amelyek a terminusoknak megfelelnek?

Ugyanezen járási bizottság megállapította,
hogy a birtokos „*semmivel sem bizonyította,*”
hogy okleveles gazdász fia valóban a gazdál-
kodásnak fogja szentelni magát! — tehát nem
honorálja az igényt.

Hogy az apa és a jelenlévő fiu arra hivat-
koztak, hogy utóbbi családostul *állandóan* a
birtokon lakik, kizárólag a gazdasággal fog-
lalkozik, más képzettség és vagyon hiányában,
egyebet nem is tehet — ez mit sem használt;
a jövőbeli gazdálkodás szándéka nem tekin-
tetett igazoltnak csak a *jelen*, az pedig nem
számít! *Difficile est satyram non scribere!*

Az már aztán az agrártörvény végrehaj-

tásának természetrajzához tartozik, hogy az
illetékes vármegyei bizottság minden további
fejtörés nélkül szentesítette a járásbíróság hatá-
rozatát. (Vagy talán csak a teljentalmu elnök ur?)

Csodabogár számba megy egy határozat,
amely egy kültelki tanyát mentesített ugyan a
kiszajátítás alól, ugy azonban, hogy (a tanya
nem lévén bekerítve) a mentes terület az épü-
letek külső falától mérendő öt öles vonallal
határolandó el, *mert ennyi elég, hogy azok körül*
kéretés húzassék! Kujja és kertje a tanya leendő
lakóinak így nem lesz, erre az urak nem gon-
doltak és arra sem, hogy azok bizonyára a
földosztásban részesülő kisbirtokosok lesznek,
kiknek erre szükségük lehet — nem mint a
bizottság tagjainak, kiknek vízet a vízvezetéki
csap, veteményt a városi piac szolgáltat!

Ezen esethez hasonló, hogy egy birtokos-
tól, kinek külső birtokát kiszajátították, de a törvény
szerint mentes belsőséget, kertet, gyümölcsösö-
ket meghagyták, az erdőt az utolsó négyzet-
ölig elvették. Indoklás: a hol nincs birtok
(szőlő, gyümölcsös stb. is „birtok” volna) ott
erdőre sincs szükség!

Hogy a birtokos, cselédsége, kertész,
vincellér stb. miből fedezi fa-szükségletét, az
gondot a bizottságnak persze nem okozott —
fütsék fel a „kultura” nagyobb dicsőségére a
gyümölcsfákat és szőlőkarókat! Lehet külömben,
hogy a „Cercul” lapunkban ösmerteteit
javaslata szerint a falvakba telepítendő saját
szakembereknek akar ezen határozat helyet
csinálni, akik majd szakösmereteiket bemutat-
hatják a más gyümölcsössén és szőlőjén, de
akik kaphatnak fát is a birtokos kiszajátított
erdejéből.

Mondanunk sem kell, hogy a felebbezés
során ezen határozatok is jóváhagyattak. Hiszen
oly unalmas és időrabló dolog ilyen csekély-
ségekkel bibelődni.

Mindezek után igazi jó érzés fog el, ös-
meretlenül meleg kézzorításra nyújtani jobbnak
egy bátor gazdasági tanácsosnak, ki a mellett,
hogy szakember, elég bátor is volt — mert ehhez
bátorság kell — kimondani, hogy: az alag-
csövezett és öntözött területek kiszajátítása káros
és célszerűtlen.

Miután a birtokos által eszközölt ily jellegű
műszaki berendezésekkel ellátott területeknek
az egységes kezelést és fentartást lehetetlenítő
felaprózása, ezen műveket fennmaradásukban
veszélyezteteli „a nemzet gazdaság célszerűsége

*indokoltta teszi ezen területeknek a tulajdonos
kezeiben való osztatlan meghagyását.*

Az eddig e téren tapasztaltak után azon-
ban mi sem volt természetesebb, mint hogy
ezen pártatlan szakvélemény az elnök urat
távolról sem tántorította el (ő nem köteles
„nemzet gazdasághoz” érteni) a kiszajátítás ki-
mondásától; sőt bizonyágkedvéért a törvény
61. §-ának utolsó bekezdésével nyíltan szembe
helyezkedve — a gazdasági tanácsos külön-
véleményének jegyzőkönyvre vitelét — *meg-
tagadta!*

B. F.

Emlékeztető a vértetű irtására.

Időszerűnek tartjuk a gyümölcskert tulaj-
donosok figyelmét az almafák legnagyobb kár-
tevőjének, a vértetűnek irtására felhívni.

A vértetű irtása a következőképpen tör-
ténik: mindenekelőtt almafáink összes igen
fertőzött, beteges, száradó, görcsös ágait és
galyait levágjuk és feltűzeljük. A rendszerint
végig vértetves fattyu hajtásokkal hasonlóképen
bánunk el. Ha e munkával elkészültünk, a meg-
maradt ágakon és a faderékon található összes
sebeket, tekintet nélkül eredetükre, éles késsel
kitisztítjuk, száraz részeit eltávolítjuk s széleiket
simára lefaragjuk, majd valamennyit kátránnyal
bevonjuk, amit a mellékelt ábrák mutatják.

Nyitott seb.

Kátrányozott seb.

A nyers kátrányt azonban e célra nem
használhatjuk, mert a fára ártalmas anyagokat
foglalt magában, másrészt meg hig, tehát fel-
kenve lefolynék. Ezért előbb nyílt tűzőn a
szabaddan egy, vagy másfél óráig melegíteniük
kell. Melegítéssel egyrészt eltávolódnak ártalmas
alkatrészei, másrészt kellőképpen megstürsödik.
Vigyázzunk, hogy a kátrány lángot ne fogjon!
Ujabbán kapható külön vértetűirtás és faápolás
céljára ártalmas alkatrészeitől mentesített és meg-
felelően stürű kátrány is (ilyen az upesti Chinoin-
gyár vértetűkátránya), melyet egyéb más véde-
kezőszerekkel együtt a Hann és Társa cég
Kolozsvárt *Almola* néven hoz forgalomba.

„Gazdák”

Biztosító Intézet
Részv. - Társaság

Székhelye ideiglenesen Arad később Kolozsvár
Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron,
Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, Nagyenyeden és Tordán.
Elfogad tűz, jég élet, betörés, baleset, szavatossági, kiháza-
sítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást
nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

A kátrányt ezután ecsettel kenjük a megtisztított sebre úgy, hogy minden részét és még a szélén túl is mintegy két ujjnyira fedje. A kátrány alatt elpusztul a vértetű, a seb beforradhat és újabb vértetű oda nem telepedhetik le. Ez a seb bevonás a téli irtás legfontosabb része, azért gondosan végezzük. Hasonlóképen kezeljük máskor is és mindenféle sebei fáinkon.

Ha téli védekezés során gyümölcs-fakarbolineumot is használhatunk, akkor előbb permelezzük meg fáinkat az előírt 20%-os oldattal (1 hl. vízre 20 kgr. karbolineum) csak azután kátrányozzuk. A gyümölcsfakarbolineum egyéb a kergén telelő kártevőkkel együtt megöli a vértetű nagyobb részét is, ama kisebb sebekben is, melyek tisztogatásakor elkerülük figyelmünket, a kátrányozás pedig gyógyítja és védi a sebeket. Amely fának gyökere is vértetves, annak tövét kibonjuk és gyökérsebeit ugyancsak bekátrányozzuk, vagy 10%-os gyümölcsfakarbolineum oldattal beecseteljük. Azután földjét ismét helyrehozuk.

Ezt a téli irtást kövesse a nyári pótló irtás. Ha ugyanis nyáron almáinkon vértetűket vennénk észre, a faderékon és ágakon kátrányozással, a galyakon, ahol a kátrányozás bajos volna, bármely higabb olajjal, vagy 10%-os gyümölcsfakarbolineummal míg a zöld hajtásokon szintén olajjal (mert itt karbolineumot nem szabad) irtjuk. Aki gondosan végezte a téli irtást, annak nyáron kevés dolga akad a vértetűvel. A vértetű irtását évről évre kell végeznünk, csak így tarthatjuk féken ezt a veszedelmes ellenségünket. Az idegenből történt fertőzés lehetősége állandó, ennélfogva újabb vértetűtelepekre is akadunk. Ha azonban még idejében elfojtjuk az újabb jelentkezésű vértetűt s nem hanyagoljuk el fáinkat, a későbbi években a vértetű irtása nem fog nagyobb fáradságot és gondot okozni.

Erdészet.

Erdészeti általános alapelvek.

Irtá: Márton Sándor.

Az erdőjavaknak a faanyagterménye közszükségleti tárgy. Ugyanis a faanyag fűtés-, épület-, butorhoz stb., egyszóval általános használati cikk, ugyanígy, hogy a szen-

bányákban is találunk fát. A faanyagnak ez a nagyjelentősége talán még akkor sem fog csorbulni, amidőn a levegő villanyosságából fog meleget s fényt nyerni az emberiség.

És ezért a faanyag felhasználási sokoldalúságát bizonyítani sem kell, mindamellett felemlitem, hogy a nap mai melegének, mint főerőforrásnak jövőben való felhasználhatóságához raktárul a növények s főleg az erdők szolgálnak és így a faanyagot nem lehet sehogy sem nélkülözni. És e tényből két főelv domborodik ki: t. i. az erdőket fenn kell tartani és hogy a termelt faanyagok a közszükségletet elégítsék ki.

E két elv pedig úgy érvényesítendő a megvalósításnál, hogy összeütkezésbe ne jöjjenek sem egymással, sem pedig egyéb közérdekkel.

És épen már magukközt az erdészek közt sincs meg az egyetértés e tekintetben s két szélsőséget lehet megállapítani, u. m.: a faanyagot a közérdekkel szemben is kímélő és a tisztán pénzügyi szempontból ítélő irányzatot.

Mindkettőnek megismerése s lényegük elénk tárása céljából azt az alapot kell elsősorban megvilágítanom, amely szabályos erdőállapot néven eszményként van elfogadva az erdészet terén.

Előre kell bocsátanom, hogy ezt a szabályos erdőállapotot nem tisztán szak szempontból tárgyalom, már azért is, hogy nem szakemberek is bepillantást nyerhessenek az erdészet alapjaiba.

Az eszményi alapot, a szabályos állapotot azért gondolták ki a szakemberek, mert az erdőknek akkori és a mai helyzetéből, tehát az erdők bármikor különítményeiből sohasem lehet oly általános szabványt (normativum) alkotni, amely mindegyik erdőgazdaságnak irányítója lehetne. Ez okból oly eszményi erdőképet állítottak elénk, amely mint eszmény, szép, helyes és kifogástalan. Ezt lássuk legelőbb

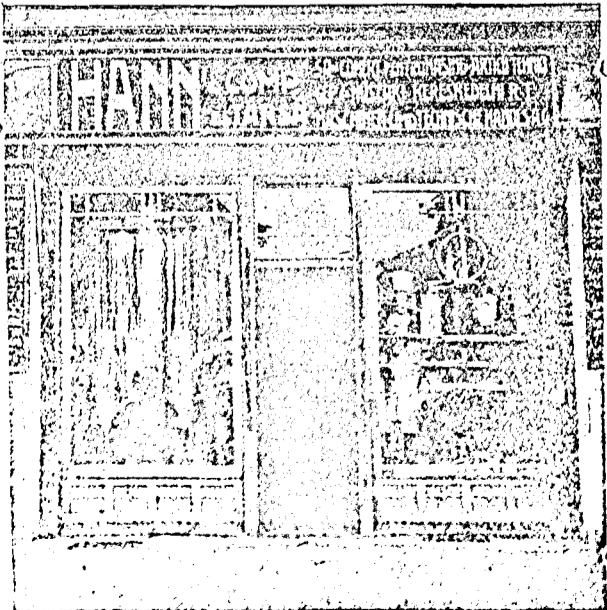
Általában minden erdőgazdaság helyesen és jól csak beosztással kezelhető. Minthogy pedig a fák felszerelése évtizedekre terjedő időt igényel, legcélszerűbb az oly beosztás, amely az erdő terjedelméhez mérten évi vágásokra, avagy kisebb erdőknél évcsoporti vágá-

sokra van beosztva; és azt parancsolván a szükséglet, hogy lehetőleg egyenlő minőségű s mennyiségű fa álljon évenként rendelkezésre, ehhez képest mindegyik vágásnál szükséges, hogy egyenlő korú fák legyenek levágva. Ezt a követelményt pedig csak úgy lehet teljesíteni, ha az egyes vágásterületeken 100 éves beosztásnál az illető vágástéren a 100 éves fa, a vágatásirányban pedig folytatólag a 99, 98, 97 stb. — 3, 2, 1 éves faállomány található, amelynél aztán a következő évben a mostani 99 éves fák 100 évesek, a ma 98 éves 99 stb. korúakká váltak és így tovább.

A fának koruk szerint való csoportosulását korfoknak, az egész erdőgazdaság fának korfokait pedig együttesen korfokozásnak nevezzük és hogy ha a korfokozat oly sorrendben található, amint ezt a 100 éves példánál kimutattam, ezt a korfokozatot szabályos korfokozatnak hívjuk. És ez annyira mellőzhetlen a szabályos állapotnál, hogy a szabályos korfokozat egyik s legfőbb kelléke a szabályos állapotnak.

Képzeljük el már most, hogy a vágatás rendszeren folyt 100 éven át, úgy, hogy a szabályos korfokozat előállott, akkor folyton lesz 1—100 éves erdők, — amelyből a levágandó 100 évest, mint ideiglenesen néhány hóig vágatlant, aztán megszűnt elhagyva —, 1—99 korfok folyton tövön lesz s ezeknek faömege, feltételezve a helyes karbantartást, azaz, hogy az erdő mindenütt kellő sűrű, mindig készletben fog állni. Ezt a fakészletet szabályos fakészletnek nevezzük, amely a szabályos állapotnak második kelléke, illetve a szabályos korfokozat folyománya.

E szabályos fakészlet csak annyiban változik, hogy egy év múlva a 99 évesből 100 éves, a 98 évesből 99 éves stb. korfok lesz s ez újabb egy év alatt a fákön új növekvés létesül, úgy, hogy a szabályos fakészletet alkotó 1—99 korfokon felül újra előállott a 100 éves korfok, amely levágható. Így az összes előző évi 1—99 éves korfok évi növekvése összegében pótolja s mintegy helyreállítja az elvitt 100 éves korfokot. Ez a folyamat minden évben a szabályos korfokterületeken sorban ismétlődik, úgy, hogy ily módon az egy-egy korfok 100 év alatti növéseinek faanyaga egyenlő lesz az 1—99 éves korfokok egyévi

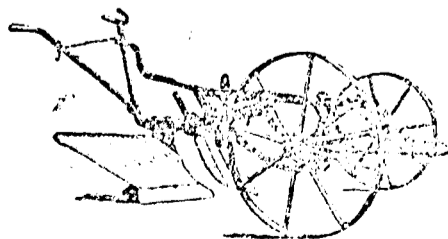

Megérkeztek a TEJGAZDASÁGI CIKKEK!

eredeti „ALFA”-tejszeparátorok,- tejmérők,- tejszűrők,- tejkannák,- tejjűjtőedények,-
lactométerek,- vajkőpülők,- vajformák, „ALFA” TÁRHARMÁNYPROLÓK, stb.

Gazdasági gépek, műszaki cikkek stb. állandóan raktáron.

Telefonszám :
2-36.

Sürgönyezim :
Hanncomp.

HANN és TÁRSA

GÉP- ÉS MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Holozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.) Nr.

együttes növekvésének anyagával. Ez az egyes korfokokon való egyévi növekvés együttlévé és egytömegnek tekintve, szabályos évi növekvés nevet visel s az előző két kelléknek következményeként, mint *harmadik kellék* szerepel.

Ez a szabályos állapot képe, mely szép, helyes és tetszetős; sajnos és nagy kár azonban, hogy egyetlen hibája van, az, hogy nem létesülhet, mert kellékei ingatagok, oly könnyen megdőlnék, hogy együttesen sohasem állhatnak elő, úgyannyira, hogy még senki sem látott szabályos állapotú erdőt.

Azt kérdi a nem erdész közönség erre: Hogy lehet ez? Miért nem?

Az a feleletem erre, hogy a véleményem szerint megállapítandó negyedik kellék és az ötödik és a hatodik, amelyekből az előző kellékek függenek, csak a legkritább esetben, avagy talán ritka kivételként találhatjuk fel; de együttesen feltalálni kizárt eset.

A negyedik kellék szerintem az erdők érintetlensége, azaz kár ne érje sehol sem, pl. az erdei tűz leégeti a 12—14 éves korfokot, avagy a szélvész kidönti, mindjárt megszünt a szabályos korfok. De tegyük fel, hogy meg van az érintetlenség, de az ötödik kellék, hogy az összes korfokok egyenlő sűrűnek legyenek, mert ha eltérnek egymástól, akkor a szabályos fakészlet változó, t. i. emelkedő és apadó leend. A hatodik kellék volna a termőhely egyenlő volta, hogy az egész erdőben, egy ugyanazon fekvési, magassági helyzet, kisebbség és talajerő legyen, mert csak így lehet egyenlő a növekvés. Ez már azonban teljesen kizárt dolog s ezért itt szabályos növekvésről és készletről beszélni csak óhajtásként lehet. — Továbbá a szabályos állapotot alkotó szakfériak előtt nagybirtok képe volt. Kis erdőbirtokra a szabályos állapotot csak kivételesen, erőltetve lehet reá magyarázni. De mind e mellett maradjon ez eszményi irány, mert valódi erdészlejt előtt ez ideál, szép álom s ha valahol még csak meg lehet közelítve is: ide fognak zarándokolni az erdészek.

(Folyt. köv.)

Kérdések és feleletek.

Kérdés: Talajoltás esetén a rézgálic, mint csávázó szer nem hat-e ölöleg a talajbaktériumokra?

Felelet: Arra a kérdésre, hogy a rézgálic csávázott búza beoltatható-e talajbaktériumokkal, azt kell felelnem, hogy a rézgálic mindentéle élő szervezetre mérgezőleg hat és amint a búzaszemre reátapadt üszög spórákat előli, úgy elpusztítja az esetleg rajta levő egyéb gombákat, valamint a bacillusokat is. A rézgálicot ezért fertőtlenítésre is használják éppen a bacillusölő hatásánál fogva.

Hogy milyen mérgezőleg hat a rézgálic a növényzetre, a következő példákából is látható: a mustárra már a 0.1%-nyi rézgálic károsan hat; a zabra meg már a 0.01% is kártékony. Homokon megöli a mustárt a 0.05%-nyi, agyagtalajon a 0.25%-nyi rézgálic, míg a kertiföldben csak 0.5% ártalmas reá nézve.

A zabot homokon 0.5% károsította, agyagtalajon nem ártott annyira, de károsan hatott a 0.25% is; kertiföldben termő zabnövényre nem hatott károsan még a 0.5% sem.

Fentiek alatt a rézgáliccal való permetezés hatása értendő. Hogy a talajoltás nálunk be fog-e válni, az még nagy kérdés, mert a talajoltás sikere elsősorban a talaj összetételétől függ. Így pl. a múlt század vége felé sokat irtak a talajoltásokról. Németországban be is váltak ezek, de nálunk a kísérletek negatív eredménnyel végződtek. *Dr. Péter Béla*

Törvények, rendeletek.

A mezőgazdasági alkalmazottak katonai szolgálat alól való felmentése.

A mezőgazdasági termelés folytonosságának biztosítása érdekében, mozgó-iiás esetén a mezőgazdák és mezőgazdasági alkalmazottak egy bizonyos hányada felmenthető a tényleges katonai szolgálatok alól.

A felmentésre vonatkozó rendelet megszerzése iránt régen érdeklődünk és kíváncsiak vagyunk, de mindeztideig nem sikerült azt megkapnunk teljes egészében, úgy, hogy most is csak kivonatossan és a folyó évet illetőleg megkésve ismertethetjük azt.

A mezőgazdák és mezőgazdasági alkalmazottak felmentése ügyének a referense vármegyénként a vármegyei gazdasági tanácsos, aki közegei útján (járásí főszolgabírák, körjegyzők és „kerületi gazdászok”, vagyis járásí gazdasági felügyelők) szerzi be a felmentésekre vonatkozó személyi stb. adatokat. A vármegyei gazdasági tanácsos a felmentésekre vonatkozó javaslatot minden év december havában készíti el. Azt január 15-ig felettes hatóságához ter-

jeszti és február 1-ig a felmentésekre vonatkozó válaszok már vissza is küldetnek.

Az egyes korosztályok felmenthetőségére vonatkozólag külön fejezet intézkedik. Ezen intézkedés lényegét pontosan megtudnunk nem sikerült, így ezt nem is közöljük az esetleges félreértések elkerülhetése céljából.

Általában felmenthetők a rendelethez csatolt 4. sz. melléklet szerint a következők:

a) Az állami és magángazdaságokból:

1. az igazgató vagy a tulajdonos;
2. pénztáros;
3. kertész;
4. mechanikus;
5. kovács;
6. bognár.

b) A mezőgazdasági, szőlészeti, kertészeti és dohánytermelési iskoláktól:

7. igazgató;
8. kinevezett tanárok;
9. a gazdaság vezetője;
10. a pénztáros.

c) A szövetkezettől:

11. kezelőgazda.

d) A 100 hektárnál nagyobb birtokoknál:

12. a tulajdonos vagy az intéző;
13. mechanikus;
14. kovács;
15. bognár.

e) Az 5—100 holdig terjedő közepgazdaságoknál:

16. a tulajdonos.

f) Kisgazdaságoknál:

17. mindenik falu részére, amely 50 családnál többet foglal magában, fölmenthető egy kovács, bognár és egy mezőgazdasági gépekkel rendelkező mechanikus.

g) Szőlőmivelés céljaira:

18. 5 hektárnál nagyobb szőlők részére fölmenthető a tulajdonos vagy a vincellér.

h) Gyümölcsöskertek részére:

19. 5 hektárnál nagyobb kertek részére fölmenthető a tulajdonos vagy a kertész.

i) Zöldségeskertek részére:

20. 3 hektárnál nagyobb kerteknél fölmenthető egy szakkertész.

j) Szántógépeknél:

21. minden szántógéphez egy mechanikus.

A rendelet fordításából kivehetőleg csak a 42 éven felüliek menthetők fel. A rendeletnek a korosztályokra vonatkozó részét három fordító nem tudta helyes értelmezéssel magyarra fordítani.

„Nitrogén” Részv.-Társ. Dicsőszentmárton.

Állandó ierakatok:

Sváb
Gazdasági
Egyesület
Temesvár.

Hann és Tsa
Kolozvár

A legjobb tavaszi trágya

a MÉSZNITROGÉN!!

Állandó ierakatok:

Erdélyi
Szász Gazd.
Egyesület
N.-szeben.

Deutsch A.
Arad.

Medgyes, Segesvár, Brassó.

Medgyes, Segesvár, Brassó.

E helyen említjük meg, hogy mozgósítás esetén vármegyénként és községként gazdasági intéző-bizottságok alakítandók a talaj ok-szerű kihasználásának ellenőrzése céljából. A vármegyei bizottság tagjai: a prefektus, vm. gazd. tanácsos, két idősebb, mozgósítás alá nem eső birtokos és a csendőrpáncsnokság egy képviselője. — A községi bizottságok tagjai: a községi bíró, lelkész, tanító ha nem hadköteles, a járási gazd. felügyelő, két idősebb, mozgósítás alá nem eső birtokos, a csendőrs parancsnoka és a körjegyző.

A kisajátított birtokhoz tartozó lakóházak (kastélyok) eladása. A földművelésügyi miniszter, illetőleg a földosztási pénztár értesítette az összes törvényszéki elnököket, hogy az agrártörvény végrehajtására vonatkozó szabályzat módosítása következtében rendelkezés történt, amelynél fogva a kisajátított birtokok lakóházainak (kastélyainak), valamint az 50 holdat meghaladó művelhető kisajátítás alól mentesített földnek akár kényszerű, akár önkéntes eladásáról a törvényszéki elnök köteles hivatalból értesíteni a földosztási, központi pénztárt, jelezve az eladás időpontját és feltételeit, hogy a pénztár az agrártörvény 32-ik szakasza értelmében elővételi jogát érvényesíthesse a szabályzatban foglalt rendelkezéseknek megfelelően. Minden olyan ügylet, amelyről az államot nem értesítették, semmis és érvénytelen; az állam pedig megtámadhatatlanul lép a maga jogaiba. Mivel pedig megállapított, — közli az Epoca — hogy egyes törvényszékek nem alkalmazkodtak a fennebbi rendelkezésekhez és a központi pénztárt nem értesítik a megtartott árverésekről, felhívja a központi pénztár az összes törvényszéki elnököket, hogy jövőre ne mulasszák el, minden előforduló esetben beküldeni értesítéseiket, mivel ellenesetben az eladásokat meg kellene semmisíteni, ami a feleknek kárt okozna és emellett a törvényszékek munkáját is szaporítaná.

Egyleti élet.

A cukorrépatermelők szervezkedése a legjobb mederben halad. Eddig mintegy 1000 termelő jelentette be a tagok sorába való belépését. A tagsági nyilatkozatok még egyre sűrűn jönnek. Felkérjük répatermelő gazdátársainkat, hogy a kezeik között levő tagsági nyilatkozatokat mielőbb aláírva és a termelő társakkal is aláírva, küldjék be az E. G. E. titkári hivatalához avagy Marostordamegyéből a Földműves Szövetséghez. Öntudatos répatermelőnek csakis olyan szerződést szabad aláírnia, amelyen a E. G. E. vagy a Földműves Szövetség bélyegzője rajta van. Aki nem kapta meg Szövetségünk útján a termelői szerződést, az kérje levelezőlapon akár a E. G. E.-től, akár a Földműves Szövetségtől, azonnal megküldjük.

Gyógynövény termelőink tervei. Még meg sem alakult az E. G. E. gyógynövény termelői szakosztálya, már is élénk érdeklődés nyilvánul meg a gazdák körében a termelési ág felkarolása iránt. Ez a tény mutatja leginkább az ügy időszerűségét. A jelentkezések kapcsán felvetett ideák pedig a termelők életmódját igazolják, így pl. egyik lelkes termelő társunk azt az ötletet vetette fel, hogy a gazdák maguk állítsanak fel egy párolót, amely a termelvényeket fel is dolgozná. Messzemenő terv, de nem kivihetetlen, csak kitaró céludatos munkára van szükség.

Szövetkezés.

A Székelyudvarhelyi Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezet nyitási idejét, február 1-ével kezdődőleg, hetenként: kedden d. e. 10—12-ig és szerdán d. e. 11—1 óráig tartó időben állapította meg.

Gyümölcsfa-csemeték rendelése. Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület az érték 30%-nak, befizetése mellett elfogad megrendelést első osztályú londoni pepin, aranypármén, nemes sóvári almafa és diófa csemetékre darabonként 16 leus árban. A szállítási költség a vevőket terheli.

Tenyészbikavásár Aradon. Az Arad vármegyei Gazdasági Egyesület a vármegye törvényhatóságának és a temesvári állategészségügyi igazgatóságának támogatásával folyó évi március hó 4-én az állatvásártéren díjazással egybekötött tenyészbikavásárt rendez. A vásárra való bejelentések a Gazdasági Egyesület igazgatóságánál legkésőbb február hó 20-ig történhetnek. Az állatok elhelyezéséről és állom-szükségletéről a vásár rendezősege gondoskodik, takarmányt azonban minden gazdának magával kell hoznia. A kisgazdák által kiállított legszebb bikákat a vásár bíráló bizottsága pénzdíjakkal fogja kitüntetni. A vármegye közséjei a hányzó apaállatokat a vásáron szerzik be. Minden a vásárra vonatkozó egyéb felvilágosítással készséggel szolgál a gazdasági egyesület igazgatósága.

Vegyes közlemények.

Nyugalomba vonuló gazdasági egyleti titkár. Papp Imre, a Biharvármegyei Gazdasági Egyesület titkára, hajlott korára való tekintettel f. évi február hó végén eddig viselt állásától megvált és nyugalomba vonul. Életének javarészt 36 évet a gyakorlati pályán töltötte el, mint gazdatiszt csak később idősebb korban lépett a B. G. E. szolgálatába, hol 12 éven át, mint titkár, gazdag tapasztalataival jelentékeny mértékben hozzájárult a gazdátársadalmi élet és az egyesület fejlesztéséhez. Papp Imrét mint a kapcsolott területek legidősebb gazdasági egyleti titkárát a kartársai alyba átjárnak tekintették és mindenkor meleg szeretettel vették körül. Nyugalomba vonulása Biharvármegye gazdátársadalmi életére nagy veszteséget jelent, mert az egyesület Papp Imrében egy agilis lelkiismeretes és becsületes, tisztviselőt veszít el.

Január havi időjárás. A bodfalusi cukorgyár meteorológiai megfigyelő állomásának jelentése szerint január hónap a légnyomás maximuma 26-án 728.1, minimuma 12-én 705.7 volt. A hőmérsék minimuma 6. és 13-án + 4.5° C, minimuma 23-án — 24.7° C, átlaga — 3.86° C volt. A csapadék minimuma 17-én 10.5 mm, havi összege 53.8 mm, a csapadékos napok száma pedig 13 volt.

A papír és az arany. Még egyszer vissza kell térnünk a „Cercul de St. Agronomie” legutolsó számunkban ösmertetett emlékiratának egy állítására. A „Dimineata” ezt így közli: „Románia buzatermése 400,000 wagon kellene legyen — 12 milliárd leu értékben, a mi egy milliárd 200 milliónyi arany”. Ez megfelelően 10 centimes-es zürichi árfolyamnak; pedig a leu már alig emelkedik felül két centimesen! sőt a sorvadós francia centime-ből is 7 elég egy leu-ért! Tényleg volt valamikor a leu 10 centimes is, de ezen árfolyamot magas szárnyalású közgazdasági politikánk rég elhantolta a zürichi valuta-temetőben! Immár negyedszer zöldel a fü ezen sírdombon, és miniket nem is kecséget a feltámadás reménye. B. F.

Engedélyezték a kolozsvári gabona- és értéktözsde. Mint értesítünk a minisztertanács végleges formában megadta az engedélyt a kolozsvári érték- és gabonátözsde felállítására. Kolozsváron kívül Kisenev kapott még tözsde. Bratianu Vintila pénzügyminiszter

a minisztertanácsi határozat értelmében már a közel napokban kiadja a szükséges rendelkezéseket a két tözsde felállítására.

Hibaigazítás. Az Erdélyi Gazda legutóbbi számában megjelent gyógynövénytermesztési áttekintésbe egynehány hiba csuszolt be, amelyben több drog ára gyanánt az 1921. évi árak lettek említve, holott a jelenlegi árak jóval magasabbak. Ennek folytán az elérhető összjövedelem is jóval magasabbra teendő. Így a mustar ára ma nem 3¹/₂ illetve 4¹/₂ L, hanem 7 L kg-ként s így a jövedelem holdanként nem 2100—2800, hanem 4200—5600 L, a fehér mustárnál, meg a feketénél 2800—4200 L lesz. A koriandrum ára ma nem 3 L, hanem 6 L kilónként, ezért a bevétel nem 1200—2100 L, hanem 2400—4200 leu lesz. Az izsóp ára is emelkedett és ma 10—12 L. val fizetik kg. ként. P. B.

PIAC.

Országos vásárok.

Február 11-én. Eczel, Kovászna, Szászrégen, Szásztyukos, Homorodszenmárton.
 „ 12-én. Alsókomána, Harsány, Hersény, Vámosgálfalva, Zabola.
 „ 13-án. Küküllővár, Simánd, Szamosnagyorosló, Zsibó.
 „ 14-én. Kunszentmárton, Nagypáld, Papole Soborsin, Szilágycseh.
 „ 15-én. Alsószopor, Bonyha, Hátszeg, Hosszúfalu, Kopacs, Nagyajta, Szászbonya, Zetelaka.
 „ 16-án. Kibéd, Nagyborosnyó, Nagyszalonta, Sárköz, Tasnád.
 „ 17-én. Csikkarcfalva, Torda.

Állatvásári jelentés. A szatmári országos állatvásáron az elsőrendű ökör 11—12 leiert kelt kilónként. Bivaly gyöngye minőségű 10—12 lei. Mustra ökör 8—10 lei. Tehén, idősebb meddő: 7—8 kilója; jó, középkorú, fejős tarka tehén: 9—10 lei kilója.

Lóért jó fiatal, 164 cm., hibátlan, erős igáslóért 10 ezer leit fizettek darabonként. Gyöngye, vén gebékre egyáltalában nem volt vevő, pedig ilyen volt legtöbb a vásáron.

A legélénkebb forgalmat még a sertésvásár mutatta. De számottevő áremelkedésről itt sem lehet megemlíteni. Az a sajátos helyzet állott elő, hogy az egész sertésvásár: apraja, nagyja, kövér és sovány általában 30—32 leiert eladó volt.

A kolozsvári terménypiacról. Buza 370—400 lei, rozs 370, árpa 350, zab 350—370, tengeri 360—380, repce 760—800, fehér bab 600 650, buzakorpa 200—220 lei 100 kg.-ként. A liszt piacon a hatósági ármaximális következtében az árak a következők: fehér liszt kilója (en-gros elárusításnál) 5 lei 50 bani + 45 bani (illeték), barnaliszt kilója 3 lei 50 bani + 25 bani (illeték). En-detaill elárusításban fehér liszt kilója 6.05 b. + 15 b. (csomagolási díj), barnaliszt kilója 3.85 b. + 15 b. (csomagolási díj). A terménypiacról még a következő árakat jegyeztük föl: tojás darabja 1—1.30, krumpli kilogrammonként 2, hagyma 4, alma 5, fehér paszuly 8, borsó 12 lei; tehéntej litere 7, bivalytej 9 lei; turó (bránzá) kilogrammja minőség szerint 48 és 31 lei közt váltakozik.

Szerkesztői üzenetek.

Cs. E. Érmihályfalva. Egyelőre az E. G. E. Növénytermelési Szakosztályához kell fordulnia gyógynövény termelés és értékesítés ügyében. Amint a szakosztály a Gyógynövény Termelők Szövetségének életre hívását időszerűnek tartja az érdekelteket ebbe bevonja és a szövetség megalakulás után az ügyek vezetését át fogja adni az új szövetségnek. — A kérdéselt cím Kern József. Lippa (Lipova). T. G.

A. E. Dés. Az ajánlás megtörtént, ez ügyben levelet küldöttünk. Szobanövények ápolásáról szóló munkánk nincs.